

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378:61:37.015.3(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13353407>

Навчальні мотиви студентів медичних закладів вищої освіти України різних курсів навчання

Юрій Раїса Федорівна

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри біофізики,
медичної апаратури та інформатики, Вінницький національний медичний
університет імені М. І. Пирогова, м. Вінниця, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-5917-9370>

Коваль Борис Федорович

старший викладач кафедри біофізики, медичної апаратури та
інформатики, Вінницький національний медичний університет імені
М. І. Пирогова, м. Вінниця, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-3856-6440>

Прийнято: 23.07.2024 | Опубліковано: 21.08.2024

Анотація: *Метою наукової статті є аналіз навчальної мотивації здобувачів різних курсів медичних закладів вищої освіти для визначення факторів, що впливають на ефективність навчання та професійний розвиток майбутніх медиків.*

Методи. *У дослідженні використано Шкалу мотивації до навчання (SLAM), стандартизований інструмент для вимірювання мотивації здобувачів освіти до навчання, а також метод інтерв'ю. Для статистичного оброблення*

отриманих результатів дослідження застосовано критерій узгодженості Пірсона або критерій згоди χ^2 (хі-квадрат).

Результати. Дослідження мотивації здобувачів медичних закладів вищої освіти показало суттєві відмінності між здобувачами 2-го і 4-го курсів. Результати виявили, що інтерес до медицини зростає з 70% на 2-му курсі до 85% на 4-му ($p=0.022$), що свідчить про збільшення зацікавленості з набуттям досвіду. Бажання здобувачів освіти допомагати людям також зросло з 80% до 90% ($p=0.010$), що може бути пов'язане з практичними стажуваннями. З іншого боку, інтерес до соціального престижу професії зменшився з 65% на 2-му курсі до 50% на 4-му ($p=0.038$), що свідчить про зміну акцентів на реальні аспекти професії. Можливість кар'єрного зростання зросла з 55% до 70% ($p=0.048$), відображаючи розширення перспектив на старших курсах. Матеріальна винагорода не змінилася значно (40% на 2-му курсі і 35% на 4-му, $p=0.480$), що підтверджує менший вплив фінансів на мотивацію здобувачів вищої освіти. За результатами тесту Шкали мотивації до навчання (SLAM), цінність навчання зросла з 72,5% до 80,2%, очікування – із 68,1% до 75,3%, цінність досягнень – із 70,8% до 78,4%, інтерес – із 65,4% до 73%, а саморегуляція – із 63,7% до 71,2%. Це свідчить про загальне підвищення мотивації в здобувачів освіти старших курсів.

Висновки. Дослідження показало, що мотивація здобувачів медичних закладів вищої освіти змінюється з роками навчання. Здобувачі освіти старших курсів демонструють більший інтерес до медицини і бажання допомагати іншим завдяки практичному досвіду. Інтерес до соціального престижу професії знижується, а мотивація до кар'єрного зростання збільшується. Фінансова мотивація залишається стабільною, натомість здобувачі вищої освіти більше зосереджуються на гуманітарних аспектах роботи.

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Ключові слова: навчальна мотивація, освіта у сфері охорони здоров'я, професійний розвиток.

Learning Motives of Medical Students of Higher Education Institutions of Ukraine of Different Years of Study

Rayisa Yuriy

Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor of the Department of Biophysics Informatics and Medical Equipment, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsia, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-5917-9370>

Boris Koval

Lecturer of the Department of Biophysics Informatics and Medical Equipment, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsia, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-3856-6440>

Abstract: *The purpose of the scientific article is to analyse the learning motivation of students of different courses of medical higher education institutions to determine the factors that influence the effectiveness of training and professional development of future doctors.*

Methods. *The study used the Scale of Learning Achievement Motivation (SLAM), a standardised tool for measuring students' motivation to learn, as well as the interview method. For the statistical processing of the study results, the Pearson's consistency criterion or the criterion of agreement χ^2 (chi-square) was used.*

Results. *The study of the motivation of medical students in higher education institutions showed significant differences between 2nd and 4th year students. The*

results showed that interest in medicine increases from 70% in the 2nd year to 85% in the 4th year ($p=0.022$), which indicates an increase in interest with experience. The students' desire to help people also increased from 80% to 90% ($p=0.010$), which may be related to practical internships. On the other hand, the interest in the social prestige of the profession decreased from 65% in the 2nd year to 50% in the 4th year ($p=0.038$), which indicates a shift in emphasis to the real aspects of the profession. The possibility of career growth increased from 55% to 70% ($p=0.048$), reflecting the increased prospects in the senior years. Material rewards did not change significantly (40% in the 2nd year and 35% in the 4th year, $p=0.480$), which confirms the lesser influence of finances on the motivation of higher education students. According to the results of the Scale of Learning Achievement Motivation (SLAM) test, the value of learning increased from 72.5% to 80.2%, expectations from 68.1% to 75.3%, the value of achievement from 70.8% to 78.4%, interest from 65.4% to 73%, and self-regulation from 63.7% to 71.2%. This indicates a general increase in motivation among senior students.

Conclusions. *The study showed that the motivation of medical students in higher education institutions changes with the years of study. Senior students demonstrate a greater interest in medicine and a desire to help others through practical experience. Interest in the social prestige of the profession is decreasing, while motivation for career growth is increasing. Financial motivation remains stable, while higher education students focus more on the humanitarian aspects of work.*

Keywords: *learning motivation, healthcare education, professional development.*

Постановка проблеми. Поняття навчальної мотивації здобувачів вищої освіти розглядається як особлива форма мотивації, притаманна процесу викладання та будь-яким навчальним зусиллям. На мотивацію до навчання впливає низка факторів, специфічних для контексту навчання [1]. До них

належать система освіти та освітній заклад, структура та організація освітнього процесу, суб'єктні характеристики здобувачів освіти (наприклад, стать, вік, інтелектуальний розвиток, здібності), суб'єктні характеристики викладача, а також специфічні характеристики навчального предмета. Навчальна мотивація, як і будь-який інший вид мотивації, має системний характер, проявляючи спрямованість, стійкість і динамічність [2–3]. Формування стійких позитивних мотивів навчальної діяльності здобувачів освіти медичних закладів вищої освіти, визначення оптимальних прийомів і способів якісного і творчого виконання освітньої діяльності відповідно до індивідуально-психологічних особливостей, забезпечення майбутнього успіху в професійній діяльності – все це залежить від вивчення навчальної мотивації у студентів-медиків, що має велике значення для підвищення ефективності вищої освіти [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У своєму дослідженні Р. Akosah-Twumasi, Т. I. Emeto, D. Lindsay, К. Tsey, В. S. Malau-Aduli звертають увагу на вплив культурної спадщини на вибір кар'єри молоддю в колективістських та індивідуалістичних культурах світу [5]. За результатами систематичного огляду, молодь із колективістських культур орієнтується головню на очікування сім'ї, тоді як особисті інтереси є основним фактором у виборі кар'єри в індивідуалістичних культурах. Молодь, яка асимілювалася до нових культур, більш незалежна в прийнятті кар'єрних рішень. Отримані в ході дослідження результати вказують на необхідність подальшого вивчення впливу батьків та різноманіття для розуміння кар'єрних перспектив молоді.

Стаття S. Goel, F. Angeli, N. Dhirar, N. Singla, D. Ruwaard [6] описує мотиваційні фактори, які спонукають здобувачів вищої освіти вибирати медичну професію. З використанням баз даних PubMed, Google Scholar, Wiley та IndMED проведено систематичний огляд 24 статей, опублікованих з 2006 по 2016 рік, серед яких: наукові (інтерес до науки або медицини, соціальний інтерес і

академічна діяльність), суспільні (престиж, робоча безпека, фінансова стабільність) і гуманітарні (допомога бідним і незахищеним). Дослідження може допомогти в розробленні ефективних методів академічної мотивації здобувачів освіти в медичних закладах вищої освіти в Україні.

У статті R. Yuriy, O. Malinina, G. Gnyloskurenko, V. Chaika, I. Borysiuk [7] проаналізовано ключові проблеми медицини та запропоновано інноваційні підходи до їх вирішення. Висвітлено рівні знань і дидактичні системи, а також їх обмеження. Запропоновано методології та комп'ютеризовані технології для подолання цих обмежень. Проведено серію дидактичних експериментів для порівняння традиційних і новітніх методів діагностики та професійного навчання, результати яких демонструють переваги інновацій. Автори роботи зазначають, що основні проблеми можуть бути успішно вирішено за допомогою комп'ютеризованої діагностики, заснованої на алгоритмічному підході до розпізнавання хвороб, і масової професійної освіти через електронне навчання. Описано диференційний діагностичний алгоритм (DDA) та його алгоритмізацію для діагностики всіх хвороб на основі провідних синдромів і симптомів. Обговорено роль електронного навчання та корпоративного електронного навчання в сучасній освіті. Впровадження новітніх технологій, на думку авторів, сприяє підвищенню академічної мотивації здобувачів вищої освіти шляхом зростання залученості в науково-дослідницький процес.

У роботі R. Yuriy, S. Huzchenko, N. Lobach, O. Karbovanets, S. Bokova, L. Isychko [8] досліджуються основні цифрові та симуляційні технології, що використовуються у вищій освіті у сфері охорони здоров'я. Використано загальнонаукові методи дослідження, як-от аналіз і синтез. На основі запропонованого в статті методу показано можливі шляхи вирішення проблем, пов'язаних з мотивацією в умовах цифровізації медичної освіти.

Проведено контент-аналіз основних наукових робіт із цієї теми. У результатах визначено особливості інтерпретації цифрових і симуляційних технологій, охарактеризовано проблеми використання цифрових технологій у медичній освіті, вказано значення симуляційних технологій у системі підготовки майбутніх медиків, досліджено основні етапи симуляційного навчання. Авторами статті зазначено, що ключовим етапом симуляційного навчання є дебрифінг, під час якого аналізуються основні помилки. У висновках зазначено, що поєднання цифрових і симуляційних технологій сприяє покращенню освітнього процесу загалом.

Аналіз статті Н. О. Гевкалюк, Н. І. Сидлярук, М. С. Мисула М. С. [9] показує, що основна увага зосереджена на можливості впровадження сучасних освітніх технологій, зокрема методу кейс-стаді, у навчальні програми з медичних дисциплін. Автори наводять докази на користь застосування цього інтерактивного підходу як корисного інструменту для підвищення освітніх стандартів у медичних ЗВО. Дослідники підкреслюють великий потенціал методу в контексті академічної мотивації, який допомагає майбутнім лікарям розвивати свої професійні компетенції. В роботі зазначено, що сприйняття матеріалу студентами значно покращується, а їхня пізнавальна активність підвищується, коли мультимедійна підтримка поєднується з інтерактивними підходами. Автори також зазначають, що впровадження цих стратегій покращує контакт між студентом і викладачем, що сприяє підвищенню якості навчання.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення останніх досліджень з окресленої теми вказало на численні аспекти загальної проблеми, яким раніше не приділялося достатньої уваги. Зокрема, воно підкреслює необхідність перегляду методів мотивації до навчання. Існують прогалини в освітніх програмах, які необхідно заповнити, щоб краще відповідати інтересам сучасних здобувачів вищої освіти. Серед невирішених проблем можна

виділити: недостатню адаптацію освітньої програми до тенденцій і відсутність зв'язку із соціалізацією, що могло би підвищити ентузіазм здобувачів освіти. Також, серед питань, які потребують додаткового уточнення, можна згадати інтерес до медицини, як науки у здобувачів медичної освіти; формування бажання допомагати людям; розуміння соціального престижу професії, можливостей кар'єрного зростання та матеріальної винагороди майбутніх медичних працівників.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – аналіз особливостей навчальної мотивації серед здобувачів освіти різних курсів медичного закладу вищої освіти для з'ясування, які фактори впливають на ефективність навчання та професійний розвиток майбутніх медиків. Для досягнення цієї мети можна застосувати комплексний підхід, що включає декілька етапів:

- 1) дослідити професійні плани майбутніх лікарів із проекцією на навчальну мотивацію;
- 2) з'ясувати основні навчальні мотиви здобувачів медичних закладів вищої освіти України на різних курсах навчання;
- 3) порівняти отримані результати дослідження з науковими результатами, отриманими в інших країнах.

Матеріали і методи дослідження. У 2022–2023 та 2023–2024 навчальних роках у Вінницькому національному медичному університету імені М. І. Пирогова було проведено опитування щодо важливості вибору професії. Вибірка складалася з 245 здобувачів освіти, які навчалися на 2-х та 4-х курсах. Вибір здобувачів освіти, які навчаються саме на цих курсах, не випадковий, оскільки ми можемо говорити про вже сформовану мотивацію навчальної діяльності, адже здобувачі 2-го та 4-го курсів достатньою мірою адаптувалися до середовища закладу вищої освіти і мають цілком певне уявлення про обрану

спеціальність. Відповідно, вибірку було сформовано таким чином: до групи 1 ввійшли 115 здобувачів 2-го курсу, а до групи 2 – 130 здобувачів 4-го курсу.

У ході дослідження було використано Шкалу мотивації до навчання (SLAM). Метод уявляє собою стандартизований інструмент, який використовується для вимірювання мотивації учнів до навчання. Шкалу було розроблено J. A. Fredricks, P. C. Blumenfeld та A. H. Paris у 2004 році. SLAM складається із 28 тверджень, які допомагають дослідити різні аспекти мотивації до навчання. Для вивчення структури мотивації було використано метод інтерв'ю.

Для статистичного аналізу даних використано критерій узгодженості Пірсона 2, який визначається за формулою: $\chi^2 = \frac{1}{n_2 n_1} \sum_{i=1}^m x_i^2 = \frac{(x_i n_2 - y_i n_1)^2}{x_i + y_i}$, де n_1 , n_2 – кількість значень у першому і другому порівнюваних рядах; m – кількість рівнів у порівнюваних рядах даних; x_i , y_i – значення частоти на i -му рівні в першому і другому ряді даних; $\chi^2_{\text{емпіричне}}$ – емпіричне значення формування рівня мотивації.

Оскільки нам необхідно прийняти рішення про те, чи є отримані результати статистично значущими, слід використовувати параметр р-значення (p-value). Для визначення р-значення спочатку обчислюється значення хі-квадрат на основі даних, що підлягають аналізу. Разом з обчисленням значенням χ^2 також визначаються ступені свободи (df), які залежать від кількості категорій або груп даних функції від змінної, яка досліджується. Після того як χ^2 і (df) визначено, р-значення знаходимо за допомогою стандартної таблиці розподілу хі-квадрат. Можемо отримати наступні результати:

- Якщо р-значення менше за рівень значущості (зазвичай 0,05), то вважається, що існують статистично значущі відмінності.
- Якщо р-значення більше за рівень значущості, то немає підстав вважати відмінності статистично значущими. Таким чином за допомогою р-значення

визначається ймовірність, що спостережуване значення χ^2 могло б виникнути випадково, і його використовують для прийняття рішень про значущість результатів тесту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчальна мотивація є частиною навчальної діяльності. Вона залежить від низки факторів, які є унікальними для цієї діяльності, як і для будь-якого іншого різновиду [1]. Провідними з них, на нашу думку, є такі, як власна освітня система, особливості закладу освіти, організація освітнього процесу; суб'єктні особливості здобувача освіти (вік, стать, інтелектуальний розвиток, здібності, рівень домагань, самооцінка, взаємодія з учителем тощо); суб'єктні особливості викладача та особливості навчального предмету. Системність, стійкість і динамічність є ознаками системної мотивації навчання. У процесі індивідуального розвитку кожного здобувача освіти розвиваються взаємопов'язані потреби й мотиви, а також зміна провідних потреб та їх ієрархізація. Відповідно, аналіз мотивації навчальної діяльності повинен включати не лише домінантний спонукач або мотив, але й усю структуру мотиваційної сфери людини.

За допомогою тесту «Шкала мотивації до навчання» було досліджено мотивацію здобувачів освіти 1 та 2 груп до навчання в медичних ЗВО. Усі результати представлено у відсотках. Результати надано у вигляді діаграми на Рисунку 1.

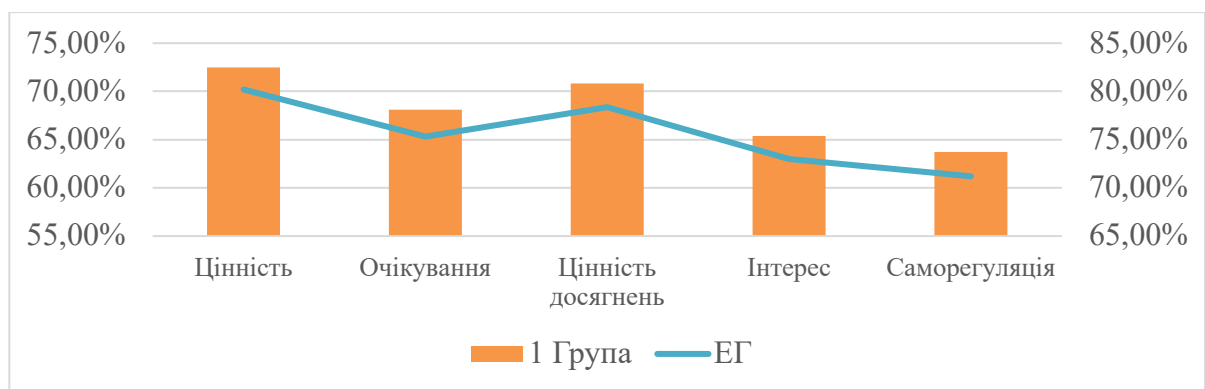

Рис. 1. Результати тесту «Шкала мотивації до навчання (SLAM)» для 1 та 2 груп

Джерело: розроблено авторами за результатами дослідження

У групі 2 спостерігається трохи вищий рівень цінності навчання порівняно з групою 1. Це вказує на те, що здобувачі освіти старших курсів більше цінують навчання, можливо, через нові методи або підходи, що використовувалися в експерименті. Здобувачі освіти групи 2 мають вищі очікування щодо успіху в навчанні, ніж контрольна. Такі результати свідчать про більшу впевненість у власних можливостях або більш позитивне сприйняття навчання учасниками експериментальної групи. Схоже, що учасники групи 2 приділяють більше значення своїм досягненням у навчанні, що може вказувати на більшу мотивацію до досягнення успіху та покращення результатів. Група 1 виявила менший інтерес у навчанні порівняно з групою 2. На нашу думку, це є результатом менш цікавих або застарілих методів навчання, а також те, що студенти 1 групи вивчають переважно теоретичні дисципліни, а студенти 2 групи (старшокурсники) вивчають дисципліни циклу професійної підготовки на клінічних кафедрах. Учасники групи 2 краще володіють навичками саморегулювання навчальної діяльності, що може свідчити про більшу самодисципліну та організованість.

Судячи з отриманих результатів, можна зробити висновок, що здобувачі освіти на старших курсах медичних закладів вищої освіти зазвичай більш зацікавлені в навчанні порівняно зі студентами молодших курсів. По-перше, вони вже мали досить часу, щоб краще зрозуміти свої кар'єрні цілі та значення освіти для їх досягнення. Вони вже починають розуміти, що навчання є важливим для їхньої майбутньої кар'єри, коли вони отримують досвід медичної практики. З практичної точки зору, здобувачі освіти на старших курсах вже отримують більше можливостей використовувати свої знання в стажуваннях і клінічних ротаціях, що підвищує їхню мотивацію. Саме практичний досвід дає

їм можливість бачити, як їхні навчальні зусилля впливають на життя. Також, слід зазначити, що з часом здобувачі освіти стають більш свідомими щодо своєї професійної ідентичності та відчувають більшу відповідальність за те, що вони будуть робити в майбутньому, що також підвищує їхню мотивацію. У таблиці 1 представлено структуру мотивації здобувачів освіти 1 та 2 груп.

Таблиця 1. Структура академічної мотивації здобувачів освіти 1 та 2 груп

Критерій мотивації	2-й курс (%)	4-й курс (%)	χ^2	р- значення	Висновок
Інтерес до медицини	70	85	5.2	0.022	Статистично значуща різниця
Бажання допомагати людям	80	90	6.7	0.010	Статистично значуща різниця
Соціальний престиж професії	65	50	4.3	0.038	Статистично значуща різниця
Можливість кар'єрного зростання	55	70	3.9	0.048	Статистично значуща різниця
Матеріальна винагорода	40	35	0.5	0.480	Немає статистично значущої різниці

Джерело: розроблено авторами за результатами дослідження

У ході аналізу даних таблиці можна помітити, що мотивація здобувачів освіти медичних факультетів значно змінилася на різних етапах навчання. р-значення знаходимо за допомогою стандартної таблиці розподілу хі-квадрат: значенню хі-квадрат 5,2 відповідає $p = 0,022$. Аналогічно знаходимо наступні значення. Можемо отримати наступні результати: порівнюючи результати здобувачів другого та четвертого курсів, можна з упевненістю стверджувати, що з часом спостерігається зростання інтересу до опанування медичних дисциплін. Такі результати можуть свідчити про те, що здобувачі освіти краще усвідомлюють значення своєї спеціалізації. Здобувачі освіти старших курсів

мають більший інтерес до медичної професії, що можна пояснити їх накопиченням знань і досвіду, які допомагають їм краще зрозуміти професійні аспекти медицини. На старших курсах також приходить усвідомлення важливості допомоги іншим. Такі зміни у свідомості здобувачів освіти можна пов'язати з практичним досвідом, який вони отримують під час стажувань і клінічних ротацій, що підвищує їх зацікавленість у гуманітарних аспектах медичної діяльності.

На старших курсах цей фактор менш важливий щодо соціального престижу професії. Отримані результати можна пояснити більшою зосередженістю на реальних професійних аспектах, а не на оцінюванні діяльності інших людей. Можливо, вони починають розуміти, що соціальний статус не є основним фактором, який визначає їхнє бажання працювати та досягати цілей у своїй кар'єрі. У здобувачів освіти старших курсів зростає мотивація, пов'язана з можливостями кар'єрного зростання, як результат більшої обізнаності про перспективи професійного зростання та розуміння кар'єрних можливостей після випуску.

Обговорення отриманих результатів. Спираючись на проведене китайськими вченими дослідження мотивів здобувачів освіти в роботі [10], можна відзначити тенденцію поступової зміни внутрішньої інтегративної мотивації на зовнішню інструментальну мотивацію в процесі навчання зі спостережень за здобувачами освіти різних курсів. Отримані дослідниками дані та надані висновки на нашу думку дають змогу підтвердити результати поточного дослідження. Важливо зазначити, що в структурі будь-якої діяльності мотив може бути мінливим і непостійним залежно від різних внутрішніх і зовнішніх чинників, про що вказують результати іншого дослідження, проведеного у КНР [13]. До того ж, авторами підкреслено, що здобувачі вищої медичної освіти під час подальшого опанування академічних дисциплін

керуються не лише одним, а кількома мотивами одночасно. Із цієї причини дослідники використовують термін «мотиваційна система», оскільки вона містить у собі потреби, мотиви, цілі та чинники, що стимулюють освітній процес. Представлені вище дослідження належать до категорії розвідувальних, тому треба враховувати деяку обмеженість отриманих даних. Але представлені у дослідженнях результати повністю співпадають з отриманими даними поточного дослідження.

У роботі було виявлено особливості мотивації студентів медичних ЗВО на старших курсах, які значно відрізняються від мотиваційних чинників здобувачів молодших курсів. Зокрема, відзначається, що здобувачі освіти старших курсів демонструють більш виражений інтерес до медицини та бажання допомагати іншим. Цей феномен пояснюється в роботі [11] накопиченням практичного досвіду та глибшим усвідомленням суті професії, які сприяють формуванню більш стійкої та внутрішньо мотивованої позиції. Крім того, можливість кар'єрного зростання мотивує здобувачів освіти старших курсів. Як зазначено у висновках мороканського дослідження [12], доступ до реальних прикладів успіху в медицині та розуміння перспектив професійного розвитку підвищують їхню впевненість у виборі професії та мотивацію досягти успіху в цій галузі, про що вказано в індонезійському дослідженні [14]. Ці здобувачі вищої освіти менш мотивовані соціальним престижем професії порівняно з молодшими колегами. На старших курсах більший акцент робиться на реальних аспектах професійної діяльності, як-от якість медичних послуг та етичні стандарти, ніж на зовнішніх атрибутах успіху. Подібні результати отримали і дослідники зі США [15].

Практичне значення дослідження полягає в тому, що воно надає цінні висновки, які можуть допомогти вдосконалити методи підготовки студентів медичних ЗВО і є логічним продовженням дослідження [16]. Знання про те, як підтримка одногрупників впливає на мотивацію, може призвести до створення

спільнот, де студенти можуть підтримувати одне одного. У теоретичному плані дослідження може сприяти розширенню знань про мотивацію студентів медичних закладів вищої освіти та її вплив на навчання, допомогти виявити нові аспекти та фактори, які можуть впливати на мотивацію, і розкрити їх взаємодію.

Схема дослідження і процес збору даних обмежують методологічні можливості цієї наукової роботи. Насамперед слід урахувати, що інтерв'ю та інші методи збору даних можуть створювати проблеми з об'єктивністю та достовірністю результатів через суб'єктивність відповідей. Крім того, можливо, що вибірка не є репрезентативною, що обмежує широту результатів дослідження. Короткострокове дослідження може не виявити тенденції або ефекти, які змінюються з часом.

Висновки. Дослідження показало, що сучасні підходи до освіти у сфері охорони здоров'я стверджують, що навчальна мотивація передусім пов'язана з особливими здібностями здобувачів освіти, а не з набором фундаментальних особистісних якостей, пов'язаних із досвідом діяльності у певній соціальній або особистісно-значущій сфері. Фактично вони є універсальними методами виконання завдань, які досягають бажаних результатів.

Згідно з отриманими результатами, мотивація студентів медичних закладів вищої освіти на старших курсах відрізняється від мотивації здобувачів молодших курсів. Студенти старших курсів демонструють значно більший інтерес до медицини, що свідчить про їх більшу обізнаність і досвід у цій галузі. На старших курсах також зростає бажання допомагати іншим, що може бути пов'язано з практичним досвідом, отриманим під час стажувань і клінічних ротацій. З іншого боку, інтерес до соціального престижу професії знижується. Такі результати свідчать про те, що здобувачі освіти зосереджені на реальних аспектах професійної діяльності, як-от якість медичних послуг і моральні стандарти, а не на зовнішніх ознаках успіху. Оскільки здобувачі вищої освіти

стають більш обізнаними про можливості кар'єрного зростання та про успішні приклади кар'єри в медицині, мотивація до кар'єрного зростання збільшується на старших курсах.

Також можна стверджувати, що фінансова мотивація студентів-медиків не змінюється значно між молодшими та старшими курсами, а це доводить, що фінанси не є визначальним фактором у формуванні їхньої мотивації. Натомість вони більше зосереджуються на глибших, гуманітарних аспектах своєї роботи, як-от допомога людям і поліпшення здоров'я пацієнтів.

Список використаних джерел

1. Цевух Л. Б., Новікова Ж. О., Тарасенко І. Й. Педагогічні технології у дистанційному навчанні. *Сучасні технології в галузі фізичного виховання, спорту, фізичної терапії та ерготерапії*. Харків: НАГУ, 2021. С. 22-24.
2. Коваленко Н. П., Боброва Н. О., Ганчо О. В., Зачепило С. В. Мотивація студентів як запорука успішного професійного розвитку. *Медична освіта*. 2020. № 3. С. 43–48. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/14078> (дата звернення: 05.05.2024).
3. Головська І. Г., Чернєва Т. М. Психологічні особливості розвитку мотивації навчання студентів в умовах дистанційного навчання. *Актуальні проблеми сучасної психології: матеріали II Всеукраїнської наукової інтернет-конференції, 15 жовтня 2021 року, Одеса*. 2021. С. 226–233. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13206> (дата звернення: 01.05.2024).
4. Бойцанюк С.І., Залізняк М.С., Манащук Н.В., Чорній Н.В. Організація самостійної роботи студентів-медиків. *Медична освіта*. 2019. № 2 (34). С. 14–17.

5. Akosah-Twumasi P., Emeto T. I., Lindsay D., Tsey K., Malau-Aduli B. S. A systematic review of factors that influence youth's career choices – the role of culture. URL: <http://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2018.00058/full> (date of access: 22.04.2024).
6. Goel S., Angeli F., Dhirar N., Singla N., Ruwaard D. What motivates medical students to select medical studies: a systematic literature review. *BMC Medical Education*. URL: <http://bmcmmededuc.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12909-018-1123-4> (date of access: 06.05.2024).
7. Yuriy R., Malinina O., Gnyloskurenko G., Chaika V., Borysiuk I. Modern Problems of Medical and Pharmacological Education. *Systematic Reviews in Pharmacy*. 2020. No. 11(10). P. 917-922.
8. Yuriy R., Huzchenko S., Lobach N., Karbovanets O., Bokova S., Isychko L. Modern digital learning and simulation technologies in higher medical education: definitions, innovative potential. *Amazonia Investiga*. 2022. Vol. 11, issue 60. P. 53-61. URL: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2210> (date of access: 08.05.2024).
9. Гевкалюк Н. О., Сидлярук Н. І., Мисула М. С. Досвід використання методу case study у фаховій підготовці студентів-медиків. *Медична освіта*. 2024. № 1. С. 78–83. <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2024.1.14443> (дата звернення: 05.05.2024).
10. Wu H., Smith M., Johnson P., Lee S. Medical students' motivation and academic performance: the mediating roles of self-efficacy and learning engagement. *Medical education online*. 2020. Vol. 25, no. 1. Article 1742964. URL: <https://doi.org/10.1080/10872981.2020.1742964> (date of access: 06.05.2024).
11. Силенко Б. Ю., Силенко Г. Я., Силенко Ю. І., Писаренко О. А., Лугова Л. О. Способи посилення мотивації студентів закладів вищої освіти для підвищення якості навчального процесу. *Медична освіта за новими*

стандартами: виклики та інтеграція в міжнародний освітній простір: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 30 березня 2023 р. Полтава, 2023. С. 220-222. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/20526> (дата звернення: 11.05.2024).

12. Exploring Student Motivation and Performance in the Flipped Classroom: A Case Study of Nursing Students / A. Naciri et al. *Electronic Journal of General Medicine*. 2022. Vol. 19, no. 3. P. em364. URL: <https://doi.org/10.29333/ejgm/11796> (date of access: 12.05.2024).

13. Jiang Q., Yuen M., Horta H. Coping Strategies of Failing International Medical Students in Two Chinese Universities: A Qualitative Study. *Teaching and Learning in Medicine*. 2023. P. 1–11. URL: <https://doi.org/10.1080/10401334.2023.2204077> (date of access: 09.05.2024).

14. Kaligis F., Ismail R. I., Wiguna T., Prasetyo S., Indriatmi W., Gunardi H., Magdalena C. C. Mental health problems and needs among transitional-age youth in Indonesia // *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021. Vol. 18, No. 8. P. 4046. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijerph18084046>

15. Lucey C. R., Hauer K. E., Boatright D., Fernandez A. Medical education's wicked problem: Achieving equity in assessment for medical learners. *Academic Medicine*. 2020. Vol. 95, No. 12S. P. S98-S108. DOI: https://journals.lww.com/academicmedicine/fulltext/2020/12001/Medical_Education_s_Wicked_Problem__Achieving.17.aspx?context=LatestArticles

16. Пудова С. С., Шпільчак Л. Я., Назаренко Н. С. Оцінка сили впливу причин на вибір майбутньої професії студентами-фармацевтами. *Art of Medicine*. 2019. Т. 3, № 1 (9). С. 179–190. URL: <https://art-of-medicine.ifnmu.edu.ua/index.php/aom/article/view/292>